

בדרו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

בדרו נלך

שביבי הוד בדרו הגדולה, כפי שנכתב ע"י הגאון ר' אליהו כהן -
באדיבות מכון גם אני אודך

זריזות בקיום המצוות ועסק התורה

הרמח"ל במסילת ישרים מפליג במעלת הזריזות אשר נשתבחו בה הגדולים, והדברים עתיקין, מדה זו היתה אחת ממדותיו היותר בולטים של רבינו ז"ל שכל מעשיו בזריזות. דרכו בקודש להתפלל בהשכמה כל השנה כולה עוד מצעירותו, וכמדומה שלגבי תקופת לימודו בישיבה היתה לו בזה הוראה מהחזו"א, אך התפלל עכ"פ כל ימיו כוונתיקין, וכמו"כ שאר התפילות בזמן.

וכך כל המצוות מיד במוקדם האפשר, קידוש לבנה מיד לאחר ג' ימים ולא היה ממתין למוצ"ש כדעת הגר"א שזריזין עדיף, ברכת האילנות בר"ח ניסן מיד אחרי הנץ, עליה לרגל ביום א' דחוו"מ פסח וסוכות ומיד לאחר חג השבועות, וכן בכל ההנהגות הכל בזריזות גדולה ובמוקדם האפשרי. סעודה ג' מיד אחרי מנחה גדולה, חכם לב יקח מצות.

הוי עובדא שבקשהו להציע לאמו"ר שליט"א שידוך, אמו"ר שליט"א היה על גג ביהכ"נ ולפתע רבינו ז"ל עולה אליו הגגה כדי להציעו, הם היו מתפללים יחד בכל יום, והיה נפגש עמו בלא"ה, אבל כפי המסורת בידו מרבו הגדול רבינו החזו"א זללה"ה ששידוך לא מעכבים, אז לא התעכב עד שבלא"ה עתיד לפוגשו בהמשך היום, אלא עלה מיד לפוגשו במקום המצאו ולא חס על כוחו ועל כבודו, גם לא הסתפק בכך שילד עלה להגיד לאמו"ר שליט"א שהרב מחפשו, עוד בטרם הספיק אמו"ר לרדת כבר היה הרב למעלה!! כי כל מעשיו בזריזות וחריצות.

– במאמר המוסגר יש לציין שהמסורת הנ"ל מהחזו"א זו הוראה מעשית. הוי עובדא עם אחד מנכדיו של הגאון רבי גדליה נדל ז"ל שנפגש עם נערה ממושב תפרח, הפגישה הסתיימה בשתיים עשרה בלילה, כשסיכמו שאפשר לסגור. הסבא הגאון רבי גדליה ז"ל אמר ששידוך לא מעכבים, והוא הגיע יחד עם המשפחה בשעה שתיים בלילה לתפרח כדי לא לעכב שידוך!!!

כמו-כן ה' בחור בישיבת תושיה-תפרח שהוצעה שידוך ביום רביעי שלפני שבת-מברכין וחשבו לקבוע פגישה למחרת ביום חמישי כשמגיע בלא"ה לשבת, אבל בהיות שלא מעכבים שידוך אז עד כמה שזכרוני אינו מטעני, הורה רבינו שיבא מיד ביום רביעי ולא יתעכב שידוך. למרות שמדובר על טלטול-דרך לא פשוט – בינה זאת.

ברם, אין למדין הלכה מפי מעשה, וצ"ב עוד פרטי המעשה במדויק, לא נמנעתי מלרשום עפ"י זכרוני לשבר האוזן שכל מעשיהם בזריזות – ותן לחכם ויחכם עוד.

גולת הכותרת של חריצותו היה סדר יומו עם החובות – כמטבע לשונו המפורסם. שבזריזותו ובחשקת התורה נהג למלא חובתו קודם השחר, ובשעה שבני מלכים עומדים כבר היה מזמן אחר מילוי חובתו היומית למרות שמדובר בתכנית שלקחה זמן-רב – כל מעשיהם בזריזות.

שם אשה גדולה – אחר פטירת הרבנית אזרחי
ע"ה אשת חבר ליבדל"ה מרן הגר"מ שליט"א.

וכת חזר מרן המסגיח הגה"ל ר' מאיר חלק ז"וק"ל.
נביא לעילוי נשמתה שו"ת מרביה"ק בכבוד אשת חבר

שאלה: בגמ' שבועות שם דמבואר דאיכא חיוב כבוד לאשת חבר לקום מפניה, צ"ע אמאי השמיטו הפוסקים דין זה דחיוב כבוד לאשת חבר.
תשובה: אין זה הלכה אלא עצה טובה.

שאלה: עוד בדברי הגמ' התם דביתהו דרב הונא וכו', ופרש"י בד"ה "דביתהו" וכו', וז"ל "משמת רב הונא", ומבואר דאיכא חיוב כבוד אשת חבר אף לאחר מיתת החבר, וצ"ע מ"ש מהא דאיתא בכתובות דף ק"ג ע"א "הזהרו בכבוד אמכם, דאורייתא היא דכתיב כבוד את אביך ואת אמך אשת אב הוא, אשת אב נמי דאורייתא היא דתניא כבוד את אביך ואת אמך, את אביך זו אשת אביך, ואת אמך זו בעל אמך, וי"ו יתירה לרבות את אחיך הגדול, הני מילי מחיים, אבל לאחר מיתה לא", ומבואר דכל החיוב באשת אביו הוא דוקא בחיי אביו ומ"ש אשת חבר.
תשובה: י"ל דאשת חבר חמור מאשת אביו.

שאלה: בהא דאמרו (בחולין צ"א א' ועוד) דת"ח לא יצא יחידי בלילה, האם שייך דבר זה גבי אשת חבר שלא תצא ביחידות, וכן אם שייך באשה חכמה בחכמת התורה.
תשובה: יתכן (והכל לפי הענין והצורך).

שאלה: בהא דאיתא בגמ' שבת דף ק"ה ב' "א"ר יהודה כל המתעצל בהספדו של חכם ראוי לקוברו בחייו שנאמר וכו'", האם שייך זה גם במתעצל בהספד של אשת חבר, או בהספד של אשה חכמה.
תשובה: יתכן (והכל לפי הענין והצורך).

שאלה: ת"ח שמחל על כבודו דקיי"ל שכבודו מחול, האם עדיין איכא חיובא לכבוד אשתו מדין אשת חבר, או דכיון שכל כבודה הוא מחמת כבודו והוא מחל א"כ ליכא חיובא.
תשובה: לכא' חייב.

שאלה: האם אשת חבר יכולה למחול על כבודה, או דלמא לאו משום דכל כבודה הוא מחמת חיוב כבוד בעלה החבר וע"ז אינה יכולה למחול.
תשובה: אולי.

שאלה: האם יש קפידא שלא לישב במקומה הקבוע של אשת חבר.
תשובה: לאשה.

שאלה: האם אשת חבר צריכה לנהוג כבוד באשת חבר אחר ולקום בפניה, או דדינה כדין שני חכמים המבואר ביר"ד סי' רמ"ד סעי' ח' דאין צריכים לקום אחד מפני חברו אלא רק יעשה לו הידור.
תשובה: תלוי אם גדול ממנו.

(ספר שערי ציון - יו"ל ע"י הר"י יצחק אוהב ציון)